

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol ile bu Protokole ek Teknik Protokol ve yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının, onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 19 . 7 . 1968 - Sayı : 12954)

No.
1065

Kabul tarihi
5 . 7 . 1968

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanan, Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi hakkında Protokol ile bu Protokole ek Teknik Protokol ve yeniden işaretleme işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazisinde muvakkat kalış esaslarının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLERİ BİRLİĞİ HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRK - SOVYET HUDUDUNUN YENİDEN İŞARETLENMESİ (RÖDEMARKASYON) HAKKINDA PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti, 1926 tarihli Türk - Sovyet Genel Protokolünün imzalanmasından bu yana geçen 40 yıl zarfında hudut nehirlerinde bâzı değişiklikler vukubulduğunu nazarı itibara alarak,

1926 yılında tanzim edilmiş olan hudut haritalarının ve diğer işaretleme (demarkasyon) dokümanlarının bugünün teknik icaplarına cevap vermediğini göz önünde bulundurarak,

Türk - Sovyet hududunun mufassal bir şekil ile, yerinde yeniden işaretlenmesinin (rödemarkasyonun) yapılması arzu ve gayesiyle,

İşbu Protokolü akdetmeye karar vermişlerdir. Bunu teminen, her iki Hükümetçe tâyin olunan ve aşağıda imzaları bulunan Yetkili Temsilciler, usulüne uygun yetki belgelerini teati eyledikten sonra, aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

Madde — 1.

Türk - Sovyet Devlet hududu, 1921 tarihli Moskova ve Kars andlaşmalarıyla tesbit ve 8 Eylül 1926 tarihli Genel Protokol ve ekleri ile yerinde tarif edilmiştir.

Madde — 2.

İşbu Protokoldeki, «hududun yeniden işaretlenmesi (rödemarkasyonu)» tâbiri aşağıdaki anlamda kullanılmıştır :

- a) 1926 tarihli Türk - Sovyet Genel Protokolü ve eklerine göre kara hudut hattının ve nehirlerin yataklarının değişikliğe uğramış olan kısımlarında da nehir hudut hattının kontrolü ve ihyası,
- b) Nehirlerin yataklarının değişikliğe uğrayan kısımlarında hudut hattının tesbiti,
- c) Hududun yeniden işaretlenmesi (rödemarkasyon) vesikalarının modern usullere göre tanzimi,
- d) Hudut hattının, yeni hudut işaretleriyle işaretlenmesi.

Madde — 3.

Âkıt Taraflar, 8 Eylül 1926 tarihli Genel Protokol ile bu Protokolün eklerine müsteniden Türk-Sovyet Devlet hududunun yeniden işaretlenmesi (rödemarkasyonunu) yapmak ve hudut çizgisinden itibaren her iki tarafa doğru birer kilometre olmak üzere iki kilometre genişliğindeki bir hudut şeridinin 1/25.000 ölçekli ve üzerinde sınır çizgisinin geçirildiği haritası ile Hudut İşaretleri Protokolleri gibi modern yeniden işaretleme (rödemarkasyon) dökümanları tanzim etmek hususlarında mutabık kalmışlardır.

Taraflar, hudutta vâkı değişikliklerin hacmine göre, 1926 tarihli Genel Protokolün yerine, Türk - Sovyet hudut hattının geçiş tarifine ait yeni bir protokol veya mezkûr Genel Protokole ek bir protokol tanzimi konusundaki kararın, Müşterek Türk - Sovyet yeniden işaretleme (rödemarkasyon) Komisyonu tarafından alınması hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — 4.

Âkıt Taraflar, kara hudut hattını ve nehirlerin yataklarının değişikliğe uğramamış olan kısımlarında da nehir hudut hattını 1926 tarihli Türk - Sovyet Genel Protokolü ve eklerine göre kontrolü ve ihyası hususunda mutabık kalmışlardır.

Âkıt Taraflar, hudut nehirlerinin değişikliğe uğrayan kısımlarında hudut çizgisinin, bu nehirlerin topoğrafik çalışmalar sırasında tesbit edilen yeni yatakları üzerinden geçirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır. (Nehirlerin bu kısımlarında hudut çizgisinin tesbit edilmesiyle, Müşterek Türk - Sovyet Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu tavzif olunmuştur.

Hudut hattının nehirlerin yeni yataklarından geçirilmesi hakkındaki bu maddenin tatbiki sırasında Tarafların toprak kaybına mahal verilmemesi esastır.

Hudut hattının tâyini sonucunda Taraflara saha ve evsaf bakımından eşit olmayan arazilerin geçmesi halinde, Müşterek - Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, nehir yataklarının değişiklik sebeplerini de dikkate alarak, eşitlik esasına göre Taraflar arasında toprak kompensasyonunu tesbit eder ve bu konuda bir protokol hazırlayarak, Tarafların yetkili mercilerinin tasdikine sunar. Bu hallerde hudut hattının yerinde işaretlenmesi ve bu hattın yeni hudut haritalarına geçirilmesi, mezkûr protokolün Taraflarca tasdikinden sonra yapılır.

Madde — 6.

Hudut nehirlerinin (nehir yataklarının kayması, sahillerin veya adaların aşınması neticesinde) değişikliğe uğramış olan kısımlarındaki adaların aidiyetinin tâyini sırasında, Müşterek Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, bu kısımlardaki sınır çizgisi geçirildikten sonra hudut hattına nazaran durumlarına göre, bütünü ile, bu adaları şu veya bu tarafa verecektir.

Madde — 7.

Âkıt Taraflar, bütün Türk - Sovyet hudut çizgisinin yeni hudut işaretleriyle işaretlenmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Madde — 8.

Türk - Sovyet hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) ile ilgili bütün işlerin yapılması için, Âkîd Taraflar, eşitlik esası üzerine bir Müşterek Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu kurarlar.

Müşterek Türk - Sovyet Hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonunun kuruluşu ve görevleri, hudut rödemarkasyonu ile ilgili çalışmaların teknik prensipleri ve bu komisyonun yapacağı işlerin çeşitleri, işbu protokole ek teknik protokol ile tesbit edilir.

Müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, hududun rödemarkasyonu ile ilgili bütün meseleleri halletmek ve teknik çalışma grupları tarafından halledilememiş meseleleri incelemek için, muayyen zamanlarda hududa yakın şehirlerde toplanacaktır.

Müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, hudut çizgisinin tâyini ile ilgili meselelerde mutabakata varmadığı takdirde, bu meselelerin halli için diplomatik yola müracaat olunur.

Madde — 9.

Müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonu, işbu protokolün yürürlüğe giriş gününden itibaren bir ay içinde çalışmalarına başlayacaktır. Bu komisyonun iki yıldan geç olmamak üzere çalışmalarını bitirmesi temenni olunur.

Madde — 10.

Hududun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyon) işlerinin yapılması ile ilgili bütün masrafları, Âkîd Taraflar eşit olarak üzerlerine alacaklardır.

Madde — 11.

Hududun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyon) çalışmaları ile topografik ve kartografik işleri yapmak üzere, eşitlik esasına göre, Türk - Sovyet sınırı dört parçaya ayrılacak ve taraflardan her birine, bir karar ve bir nehir bölgesi verilecektir.

Taraflar, kendilerine verilen bu bölgelerde, hudut hattından itibaren her iki tarafa doğru birer kilometre olmak üzere, iki kilometre genişliğindeki bir hudut şeridi dâhilinde hem kendi topraklarında, hem de diğer taraf topraklarında yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) işleri yapacaktır.

Taraflar kendi sınırları dâhilindeki nirengileri kendileri dikecekler ve müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonunca tesbit edilecek müşterek esaslara göre bu nirengileri birbirlerine bağlayacaklardır.

Madde — 12.

Hudut haritalarının yapımı maksadiyle, bütün sınır boyunca, sınır çizgisinden itibaren her iki tarafa doğru birer kilometre olmak üzere, iki kilometre genişliğindeki hudut arazi şeridinin hava fotoğrafı her iki taraf uçakları tarafından alınacaktır.

Taraflardan her biri, bu hava fotoğraflarının alınması sırasında, mukabil taraf uçaklarında teknik müşahitler bulunduracaklardır. Hava fotoğraflarının çekilmesini mütaakıp, huduttan itibaren mukabil taraf arazisinin bir kilometrelik şerit dışında kalan kısımlarına ait fotoğraflar bu müşahitler huzurunda filimlerden silinecektir.

Madde — 13.

Hududun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyon) çalışmalarına katılacak, taraflara ait personelin sınırı geçişleri ve mukabil taraf arazisindeki faaliyet ve geçici ikâmetleri, işbu protokole ek,

«Rödemarkasyon işlerinde çalışan personelin Türk - Sovyet hududundan geçiş ve diğer taraf arazi-sinden muvakkat kalış esasları» na uygun olarak yapılacaktır.

Madde — 14.

Âkîd Taraflar, hudut işaretlerinin daîmi bakım, muhafaza ve kontrolü hakkında bir protokol hazırlamakla, müşterek Türk - Sovyet hudut yeniden işaretleme (Rödemarkasyon) Komisyonunu görevlendirmek hususunda mutabık kalmışlardır. Bu protokol, nehirler üzerinden geçen sınır çizgisinin muayyen zamanlarda müştereken kontrolünün yapılması ve bâzı yerlerde, karşılıklı mutabakat olması şartıyla ve 8 Ocak 1927 tarihli, «Türkiye Cumhuriyeti ile Sosyalist Şûralar Cumhuriyeti ittifakı hudutlarını teşkil eyliyen nehir, çay ve dere sularından istifadeye dair mukavelename» nin 6, 7 ve 10 nevi maddelerine uygun olarak, yatağın değişmesini önleyici tedbirlerin alınması hakkındaki hükümleri de ihtiva edecektir.

Madde — 15.

İşbu protokol, Âkîd Tarafların kendi mevzuatlarına göre tasdik edilecek ve tasdiki ihbar eden notların teatisi gününden itibaren yürürlüğe girecektir.

Ankara'da 28 Şubat 1967 tarihinde Türkçe ve Rusça olmak üzere ikişer nüsha halinde tanzim kılınan bu protokolün her iki metni de aynı derecede muteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına
Sadi Eldem

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri
Birliği Hükümeti adına
A. Smirnov

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SOYET SOSYALİST CUMHURİYETLERİ BİRLİĞİ HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRK - SOYET HUDUDUNUN (RÖDEMARKASYONU) YENİDEN İŞARETLENMESİ HAKINDAKİ PROTOKOLE EK TEKNİK PROTOKOL

Aşağıda imzaları bulunan, Âkîd Tarafların yetkili temsilcileri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Türk - Sovyet Hududunun (Rödemarkasyonu) Yeniden işaretlenmesi hakkındaki protokolün 8 nci maddesi gereğince, aşağıdaki hususları tesbit etmişlerdir.

1. Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Heyetlerinden ibarettir. Her bir heyet ilgili Hükümet tarafından 12 kişi olarak tâyin edilir.

- Her bir taraf heyetinin terkiğine aşağıdaki üyeler girer.
- Heyet Başkanı 1
- Heyet Başkanı Yardımcısı 1
- Heyet Üyeleri 5
- Heyet Ekspert üyeleri 3
- Heyet Sekreteri 1
- Heyet Tercümanı 1

Her bir heyet lüzumlu miktarda ekspert müşavir alabilir.

Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunun çalışma nizamını, mezkûr Komisyona müzakere için getirilecek meselelerin muhtevasını, keza şu veya bu meselelerin halli sırasında, her heyetten lüzumlu temsilci miktarını mezkûr komisyon kendisi tâyin eder.

Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonundaki taraf heyetlerinin, doğrudan doğruya hududun rödemarkasyonu ile meşgul olan teknik mütehasşs üyeleri ve eksperleri, kendilerine intikal ettirilen teknik meselelerin halli için müşterek toplantılar yapabilirler.

2. Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu aşağıdaki işleri yapmakla mükelleftir.

a) Türk - Sovyet hududunu 4 çalışma bölgesine ayırmak, her bir taraf için bir kara ve bir nehir olmak üzere, ikişer bölge tesbit etmek ve yerinde çalışmalar yapmak üzere, bölge miktarına göre teknik çalışma grupları kurmak.

b) Bir tarafa verilen çalışma bölgeleri için diğer tarafın kontrol gruplarını kurmak. Bu grupların görevlerini ilgili talimatla tesbit etmek.

c) Her bölgedeki işlerin hacim ve mahiyetini göz önünde bulundurarak her teknik çalışma grubu için lüzumlu olan personel ve vasıtaları tahsis etmek.

d) Geodezik çalışmalar (triangulasyon) yapmak, hudut şeridinin hava fotoğraflarını almak, topografik ve kartografik çalışmalar yapmak.

e) Kara hudut hattı ile, nehir yataklarının değişikliğe uğramamış olan nehir kısımlarındaki hudut hattını kontrol ve ihya etmek, keza nehir hududunun, nehir yataklarının değişikliğe uğramış olan kısımlarında hudut hattının geçişini tâyin etmek.

f) Modern (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme dokümanlarını tanzim etmek.

g) Hudut hattını hudut şeridinin yeni haritasına geçirmek.

h) Hudut hattını yeni hudut işaretleri ile arazide işaretlemek.

i) Hazırlanan hudut (rödemarkasyon) yeniden işaretleme dokümanlarını tarafların kendi mevzuatına göre yetkili mercilerinin tasdikine sunmak.

j) İki taraf için lüzumlu miktarda (rödemarkasyon) yeniden işaretleme dokümanı nüshaları çıkarmak.

3. Müşterek Türk - Sovyet hudut (rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu, çalışmalarında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Türk - Sovyet hududunun (rödemarkasyonu) yeniden işaretleme hakkındaki 28 Şubat 1967 tarihli Protokol ile işbu Ek Teknik Protokole göre hareket etmek mecburiyetindedir.

4. Hududun (rödemarkasyonu) yeniden işaretleme ile ilgili her çeşit işlerin, Müşterek Türk - Sovyet hudut (rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tarafından hazırlanan ve tasdik edilen teknik talimatlara göre yapılması lâzımdır.

5. Nirengi esasları :

a) Nirengi ağı, müşterek anaşebeke ve yardımcı şebekeden ibaret olacaktır. Müşterek anaşebeke hudut boyunca zincir halinde düşünecektir. Yardımcı nirengi şebekesi, anaşebekesi tamamlayacak ve ona dayanacaktır.

Nirengi noktalarının sıklığı ve sıhhati, sınır şeridinin 1/25 000 lik haritasının yapılmasını sağlamalıdır.

Ana ve yardımcı nirengi şebekesinin istikşaf plânı (projesi), ve ufki ve şakulî açıların rasat çıkış plânı Taraflarca tanzim edilecek ve üzerinde mutabakata varılacaktır.

b) Nirengilerin zemin üstü ve zemin altı işaretlerinin inşasını ve nirengi noktalarının rasatlarını, Taraflar plâna uygun olarak, kendi topraklarında yaparlar. Ufki ve şakulî açıların ölçülerinin sonuçlarını Taraflar karşılıklı olarak teati ederler.

c) Nirengi noktalarının zemin üstü ve zemin altı işaretlerinin şekli, hava fotoğraflarının alınmasından önce lüzumlu olan nirengi noktalarının hava işareti türü ve bunun şekli, nirengi noktaları arasındaki gerekli mesafeler, nirengi noktalarının rasatlarında kullanılacak aletler, rasat karmeleri ve hesap çizelgeleri örnekleri ve geodezik çalışmaların safhalarına göre uygulama müddetleri müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tarafından hazırlanacak talimatla tesbit olunacaktır.

d) Nirengi noktalarının hesaplanması için müşterek anamirengi şebekesinin yeterli miktarda çıkış kenar uzunlukları ve semtleri Türkiye tarafından verilecektir.

e) Nirengi noktalarının ve hudut işaretlerinin düz (X, Y) koordinatları, Gauss - Gruger projeksiyonuna, Hayford elipsoidi ve Türk koordine sistemine göre hesaplanacak, hesap sonuçları taraflara teati olunacaktır.

f) Nirengi noktalarına ait râkım lar, Karadenizin ortalama seviyesinden tâyin edilecektir. Sovyet topraklarında bulunan lüzumlu miktardaki nirengi noktalarının râkımları Türk tarafına verilecektir.

6 Hava fotoğraflarının alınmasındaki esaslar .

a) 1/25 000 ölçekli haritanın yapılması için, hudut şeridinin yüzde 40 - 60 yan ve ileri bindirme sağlayacak şekilde hava fotoğrafları alınacaktır.

b) Uçuşlar için gerekli müsaadeler, hazırlanacak uçuş programının uygulanmasını sağlayacak şekilde iki tarafça zamanında alınacaktır.

c) Hava fotoğraflarının alınması için yapılacak uçuşlar sırasında, yalnız bir fotoğraf kamerası kullanılacak, başka hiçbir fotoğraf cihazı kullanılmıyacaktır. Bu hususlar tarafların müşahitleri tarafından kontrol edilecektir.

d) Uçuş esasları, zamanı ve müddetleri ve hava fotoğraflarının alınması ile ilgili teknik icaplar, Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkas en) Yeniden İşaretleme Komisyonu tarafından hazırlanan talimatla tesbit olunacaktır.

e) Taraflarca hava fotoğrafları çekilirken kendi topraklarının hava fotoğraflarının alınımının derinliği tahdid edilmez.

7. Hudut haritasının yapılması :

a) Her bir taraf kendisine ayrılan bölgelerle haritanın hazırlanması için lüzumlu çalışmalarını ve bu bölgelerde sınır çizgisinden itibaren her iki tarafa doğru birer kilometre genişliğindeki hudut şeridinin havai fotoğnametri usulüyle 1/25 000 ölçekli haritasını yapacaktır. Bir tarafın çalışmalar yaptığı hudut bölgelerinde diğer taraf kontrol edecektir.

b) Harita arz ve tulde 7,5 X 7' pafta taksimatında ve altı derecelik dilim esasına göre yapılacaktır.

c) Özel işaretler ve harita paftalarının muma alınması, Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunca hazırlanan talimatla tesbit edilecektir.

d) Harita paftalarına birer kilometrelik düz (X, Y) koordinat şebekesi çizilecek ve birer dakikalık arz ve tul gratikülleri gösterilecektir.

e) Reliefi göstermek için munhamiler arasında 10 ar metre olması kabul edilecektir.

f) Harita paftalarının çerçevesi dışındaki bütün açıklama yazıları Türkçe ve Rusça olarak yazılacaktır.

Paftaların içindeki isimlerin yazıları Türkiye'de kalacaklarda Türk alfabesiyle üstte yazılacaktır. Bunların altına veya yanına bu yazılar Rus alfabesiyle yazılacaktır. Sovyetler Birliğinde kalacaklarda Rus alfabesiyle üstte yazılacak ve bunların altına veya yanına Türk alfabesiyle yazılacaktır.

Haritalar üzerindeki meskûn yerlerin, dağların, mehirlerin ve diğer yerlerin isimleri hangi tarafa aitse, o tarafça kullanılan resmî isimler olacaktır.

g) Harita orijinallerinin hazırlanmasından sonra her bir taraf, diğer tarafın temsilcilerinin huzurunda, orijinallerin kontrolünü arazide yapacak ve meydana çıkan eksiklikleri bertaraf edecektir. Bu gayeyle taraflar orijinallerin çalışma kopyalarını zamanında teati edeceklerdir.

h) Her bir taraf kendi çalışma bölgelerine ait harita paftalarının müştereken kontrol edilmiş orijinallerinden, şeffaf ve deforme olmıyan madde üzerine yapılmış lüzumlu pozitiflerini hazırlıyacak ve bunları birer mûsha olarak diğer tarafa verecektir.

8. Tarafların karşılıklı mutabakatı ile nehir hududunun bâzı bölgelerinde, 1/25 000 ölçekli haritadan başka 1/5 000 ölçekli harita - plân da yapılabilecektir. Bu ölçekteki harita - plânın ya-

pılmasıyla ilgili teknik prensipler, Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tarafından tesbit edilecektir.

9. Her bir taraf kendisine ayrılmış olan bölgelerde diğer tarafın temsilcilerinin huzurunda, 1926 tarihli Genel Protokol ve Ekleriyle, 28 Şubat 1967 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Türk - Sovyet Hududunun (Rödemarkasyonu) Yeniden İşaretlenmesi hakkındaki Protokolün 5 nci maddesinin hükümlerine uygun olarak Türk - Sovyet Hudut hattının yerinde kontrol eder ve hudut şeridinin yeni haritasına geçer, hudut işaretlerini dikerek, hudut hattı geçişinin tarifini yapar, hudut işaretleri protokollerini tanzim eder ve bu dokümanları müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunun tetkik ve tasdikına sunar. Tasdikten sonra Taraflar bu dokümanları teati ederler.

Bir tarafın teknik çalışma grupları ile diğer Tarafın kontrol grupları arasında hudut hattının geçirilmesiyle ilgili ihtilâflı meselelerin zuhuru halinde, bu meseleler müşterek Türk - Sovyet Hudut Rödemarkasyon Komisyonunun tetkikına gönderilir.

Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonuna verilmiş olan ihtilâflı meselelerin tetkiki sırasında teknik çalışma grupları bölgenin diğer kısımlarındaki çalışmalarına devam ederler.

10. Hudut hattının yeni hudut işaretleriyle işaretlenmesi :

a) Hududun kara bölgelerindeki hudut işaretleri, hudut hattının üzerine dikilen bir işaret merkezi ile bu işaret merkezinden ikişer buçuk metre mesafeye her bir Tarafın topraklarına dikilen birer adet hudut direğinden ibarettir.

b) Nehir bölgelerindeki esas ve yardımcı (ilâve) hudut işaretleri, her bir Tarafın nehir kıyısına birer adet olarak dikilecek iki hudut direğinden ibaret olacaktır.

c) Kara bölgelerinde hudut hattının daha açık bir şekilde işaretlenmesi için lüzumlu yerlere bir hudut direğinden ibaret olan yardımcı (ilâve) hudut işaretleri tam hudut hattı üzerine dikilecektir.

d) Yeni hudut işaretleri hududun kara bölgelerinde ve nehir yataklarının değişikliğe uğramamış olan kısımlarındaki nehir bölgelerinde 1926 tarihli Genel Protokol ve eklerine göre eski yerlerine, nehir yataklarının değişikliğe uğramış olan bölgelerinde ise müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunun kararına göre dikilecektir.

e) Bütün hudut işaretleri betonarme olacaktır. Hudut işaretlerinin şekil, ebat ve dikilme zamanlarını müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tesbit edecektir.

11. Hudut işaretleri protokolleri :

Her hudut işareti protokolünde aşağıdaki bilgiler bulunacaktır :

a) Hududun kara bölgelerinde: Hudut işareti merkezinin düz (X, Y) koordinatları, komşu işaretlere olan mesafeleri ve bunların سمتleri, en yakın nirengi noktalarına ve açık bir şekilde yerleri belli olan sabit noktalara kadar olan mesafeler ile bunların azimutları, hudut çizgisinin keskin dönüş yaptığı yerlerdeki işaretlerin ise, ayrıca coğrafi koordinatları,

b) Hududun nehir bölgelerinde «a» bendinde yazılı bütün bilgiler ve buna ilâveten, hudut direğinden hudut hattına ve diğer Taraf hudut direğine kadar olan mesafeler ile azimutlar,

c) Hudut işaretleri protokollerinin örnekleri müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunca tesbit edilecektir.

12. Müşterek Türk - Sovyet hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu hududun rödemarkasyonu ile ilgili bütün işlerin bitmesinden sonra aşağıdaki dokümanları Tarafların mevzuatlarına uygun olarak yetkili mercilerin tasdikına sunacaktır.

a) Devlet hudut hattının geçişine ait tarif protokolu veya 1926 tarihli Genel Protokole ek protokol.

- b) Üzerine Devlet hudut hattının geçirilmiş olduğu hudut şeridinin 1/25.000 ölçekli haritası
- c) Hudut işaretleri protokolleri.
- d) Hudut işaretlerinin daimî bakım, muhafaza ve kontrolü hakkında protokol.

13. Taraflar kendilerine tahsis edilen çalışma bölgelerine ait hudut şeridi haritasını ve hudut işaretleri protokollerini her iki Taraf için lüzumlu miktarda kendileri basacaklar ve birbirlerine vereceklerdir. Bu dokümanların miktarını Müsterek Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rodemarkasyon) Komisyonu tesbit edecektir.

Hudut hattının geçişine ait tarif protokolünü Taraflar lüzumlu miktarda kendileri basacaktır.

14. Her bir Taraf kendisine ayrılan bölgelerde hudut rödemarkasyonu ile ilgili her çeşit işlerin bütün masraflarını karşılar.

Yapılan işlerin masraflarını Taraflardan birinin, diğer Tarafyla karşılıklı mutabakata varmak suretiyle, karşılaması halinde, Müsterek Türk - Sovyet Hudut Yeniden İşaretleme (Rodemarkasyon) Komisyonu bu masrafları iki Taraf arasında eşit olarak paylaşır.

15. 28 Şubat 1967 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Türk - Sovyet Hududunun Yeniden İşaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkındaki Protokolün, ayrılmaz bir parçası olan işbu ek teknik Protokol Türkçe ve Rusça olmak üzere ikişer nüsha halinde tanzim edilmiş olup, her iki metin de aynı derecede muteberdir.

28 Şubat 1967 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına
Sadi Eldem

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri
Birliği Hükümeti adına
A. Smirnov

YENİDEN İŞARETLEME (RÖDEMARKASYON) İŞLERİNDE ÇALIŞAN PERSONELİN TÜRK - SOVYET HUDUDUNDAN GEÇİŞ VE DİĞER TARAF ARAZİSİNDE MUVAKKAT KALIŞ ESASLARI

1. (Rödemarkasyon) Yeniden işaretleme çalışmalarının yapıldığı devrede, bu çalışmaları yapmakla görevlendirilen personelin hududu geçişi aşağıdaki şekilde tahakkuk edecektir.

a) Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu terki-bine giren şahıslar, (Rödemarkasyon) yeniden işaretleme şeridi içinde kontrol ve çalışmalar yapmak için, mütaaddit giriş vizesini havi millî dış seyahat pasaportları ile Tarafların hudut komiserleri için tesbit edilen bütün hudut geçiş noktalarından ve teknik çalışma grupları personelinin hududu geçmesi için tesbit edilen noktalardan geçer, huduttan geçiş zaman ve yeri hakkında Tarafların Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonundaki heyet başkanları önceden mutabakata varırlar.

b) Teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol grupları terki-bine giren şahıslar, basitleştirilmiş mizama göre, Türkçe ve Rusça olarak tanzim edilen, ilgili bölgenin Türk ve Sovyet hudut komiserlerinin imza ve mühürleriyle tasdik olunan ve sahibinin fotoğrafını havi standart belgelerle, çalışmaların yapılması lüzumu göz önünde bulundurularak tahsis edilen bölgeler dâhilinde tesbit edilen noktalardan hududu geçerler. Sınırdan her çalışma günü ilk geçiş zamanı ve yeri hakkında, Tarafların teknik çalışma grup başkanları ile ilgili kontrol grup başkanları arasında geçişten önceki çalışma gününde mutabık kalınır.

c) Her bir Taraf, tesbit edilen geçiş noktaları ve zamanı hakkında kendi ilgili hudut makamlarına bilgi verecektir.

Önceden mutabakata varılmıyan bir günde huduttan geçiş yapılması lüzumu halinde, bu geçişten 24 saatten daha az olmıyan bir zamanda diğer Tarafın hudut komiserine haber verilecektir. Bu halde huduttan ilk geçiş, diğer Tarafın mutabakatı alındıktan sonra yapılacaktır.

2. Tarafların, teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları, Türk - Sovyet Hudut Rödemarkasyon Protokolü ile, buna ilişik olan ek teknik Protokolde derpiş edilen işleri yapmak için, yalnız diğer Tarafın ilgili kontrol veya teknik çalışma grupları huzurunda huduttan geçeceklerdir.

Bu arada, miktarı iki Tarafın mutabakatı ile tesbit edilen, çalışmalar için lüzumlu alet ve malzeme, elde veya vasıta ile diğer Taraf topraklarına geçirilebilir.

3. Bir Tarafın teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları diğer Tarafın hudut şeridinde çalışma yaptıkları sırada, teknik zaruretlere istinaden hudut hattından en çok bir kilometre uzaklaşabilirler. Bu saha dışına çıkılmasına müsaade edilmez.

4. Huduttan geçiş ve hududun her iki tarafında birer kilometre genişliğinde tesbit edilen hudut şeridindeki bütün çalışmalar yalnız gündüzleri yapılabilir. Çalışma zamanını düzenleyen esasları, Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tesbit edecektir.

Hastaların naklinin müsaidolmadığı kabul edilecek hastalık halleri hariç, bir Tarafın personelinin diğer Taraf toprağında gece kalmalarına müsaade edilmez.

Her iki Tarafa mensup bütün personelin günlük çalışmalar bittikten sonra, kendi topraklarında zamanında dönmelerinin mesuliyet ve kontrolü, Tarafların hudut makamlarına aittir.

5. Her bir Taraf, çalışmalar devresinde, kendi teknik çalışma ve kontrol gruplarına, kendi ve diğer Taraf topraklarında bir yerden bir yere gidişleri için lüzumlu nakil vasıtalarını temin edecektir.

Hududun nehir bölgesindeki çalışmalarda, bir Tarafın öbür Tarafa geçmek için kullanılacak nakil vasıtalarını, o bölgede hangi Tarafın teknik çalışma grubu çalışmalar yapıyorsa, o Taraf temin edecektir.

Tarafların teknik çalışma ve kontrol grupları için huduttan geçirilecek olan nakil vasıtalarının cins ve miktarını, Müşterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu tesbit edecektir.

6. Tarafların Müşterek Türk - Rus Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonundaki heyet başkanları, arazi üzerindeki çalışmaları yapacak teknik çalışma ve ilgili kontrol grup personelinin listelerini çalışmalar başlamadan öne birbirlerine vereceklerdir. Bu listelerde, sıra numarası, personelin, askerî şahıs ile rütbesi, soyadı, adı, babasının adı, doğum tarihi, tâbiyeti, teknik çalışma veya kontrol gurupundaki görevi (İhtisası), çalışma sahasının sınırları, subay ise yanında bulunan silâhlı ve şoförler için, nakil vasıtalarının marka (tip) ve numarası gösterilecektir.

Bir tarafın teknik çalışma veya ilgili kontrol gruplarının terkbine giren personele verilecek olan örneği ilişik, hudut geçiş belgelerinin muamelesi, ilgili hudut komiserleri tarafından yapılacak, ve bundan sonra mezkûr belgeler diğer Tarafın hudut komiserlerine verilecektir. Diğer Tarafın hudut komiserleri bu belgelerin muamelesini dört iş günü içinde tamamlayıp iade edecektir.

Bu belgeler çalışmalar yapıldığı müddetçe, üzerinde yazılı tarihe kadar muteber olacaktır.

Teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol gruplarının bütün personeli diğer Taraf topraklarında buldukları sırada hudut geçiş belgelerini daima yanlarında buldurmak mecburiyetindedirler.

Hudut geçiş belgelerinin kaybedilmesi halinde ilgili hudut komiseri bu durumu derhal diğer Tarafın hudut komiserine bildirecektir.

7. Tarafların teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol grupları personeline mensup askerî şahısların üniformalı olarak huduttan geçmelerine ve çalışmalarına müsaade edilir. Subaylar şahsi silâhlarını üzerlerinde taşıyabilirler.

Şahısların, nakil vasıtalarının ve malzemenin işbu esaslara uygun olarak huduttan geçirilmesi Tarafların ilgili hudut makamlarınca sağlanır.

8. Bir Tarafın teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol grupları personeline, diğer Tarafın topraklarına geçerken, beraberlerinde bir günlük şahsi ihtiyaçlarını karşılamaya lüzumlu olan miktarda, yiyecek, su, tütün manulleri ve ilaç götürmelerine müsaade edilir. Her bir Tarafın kendi mevzuatınca ithal ve ihracı yasaklanmış olan maddeler ve malzeme huduttan geçirilmeyecektir.

9. Teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları personeli tarafından huduttan geçirilen nakil vasıtaları, aletler, malzeme ve erzak her iki Tarafın mevzuatına göre kontrole tâbi tutulabilir.

Diğer Taraf topraklarına götürülen bütün maddelerin ve kullanılmıyan erzakların, aiddukları şahısların geri dönmeleriyle birlikte geri götürmeleri lâzımdır.

10. Teknik çalışma grupları ile kontrol grupları ve Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu personelinin diğer Tarafın topraklarında kaldığı müddetçe güvenliği, buldukları yerin ilgili makamları tarafından temin edilecektir.

11. Bir Tarafın teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları personeli diğer Tarafın topraklarında çalışmalar yaptığı sırada, kendi toprakları ile yalnız diğer Tarafın ilgili hudut makamları vasıtasıyla irtibatla bulunabilir.

Teknik ve diğer muhabere vasıtalarının beraberlerinde huduttan geçirilmesine müsaade edilmez.

12. Müsterek Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonu ile teknik çalışma grupları ve ilgili kontrol grupları personeli diğer Tarafın topraklarında buldukları müddetçe, yalnız görevlendirilmiş oldukları hududun (Rödemarkasyon) yeniden işaretlenmesi ile ilgili görevlerin yerine getirilmesiyle doğrudan doğruya bağli olan faaliyetlerde bulunacaklardır. Her hangi bir başka faaliyette, bilhassa bu memkeletin kanunları, nizamı ve âdetleriyle bağdaşmıyan faaliyette bulunmak yasaktır.

13. Teknik çalışma grupları veya ilgili kontrol grupları personelinden bâzı şahısların diğer Taraf topraklarında buldukları sırada, tesbit edilmiş olan çalışma düzeni ve işbu esasların 12 nci maddesinde yazılı hükümlerle bağdaşmıyan ve hudut sahasındaki nizam ve sükûneti ihlâl edici faaliyetlerde bulunmaları halinde, bu şahıslar huduttan geçme hakkından mahrum edilerek, geçiş kartları iptal edilir.

Bundan sonra söz konusu şahısların hareketleri, Müsterek - Türk Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme Komisyonunun toplantılarında incelenecektir.

Diğer Taraf topraklarında cezayı müstelzim fiilerde bulunan şahıslar, suçun, topraklarında işlenmiş olduğu Tarafın kanunlarına göre sorumlu tutulacaklardır.

14. Tarafların, hudut rödemarkasyonu işleriyle görevli personelinden bir kimse bir kaza neticesi sakatlanır veya ölürse, kazazedeye veya ailesinden birine, kazazedenin vatandaşı bulunduğu memleket tarafından ve bu memleketin mevcut mevzuatına göre para yardımı yapılacaktır.

Kazaya uğrıyanın tâbiyetinde bulunduğu Taraf, kazaya sebeb olan Tarafa rücu etmek hakkını mahfuz tutar. Bu halde dâvaya bakmaya ve kendi kanunları çerçevesinde karara bağlamaya kazanım vukubulduğu memleket mahkemeleri yetkilidir.

Taraflar arasında emeklilik ödenekleri için karşılıklı hesaplardan hiçbir tediye yapılmıyacaktır.

15. İşbu esaslarda öngörülen bütün meselelerin halli ile, Müsterek Türk - Sovyet Hudut Rödemarkasyon Komisyonu tavzif edilmiştir.

16. İşbu esasların hükmü, Türk - Sovyet hududunun (Rödemarkasyon) yeniden işaretlenmesi işleri tamamlandıktan sonra nihayet bulur.

4,5 × 6 ebadında fotoğraf

BELGE NO. :

Askerî rütbe :
 Soyadı :
 Adı :
 Babasının adı :
 Doğum tarihi :
 Tâbiyeti :
 Vazifesi (İhtisası) :
 Şahsi silâhı :
 Nakil vasıtasının marka
 (tip) numarası :

İşbu belgenin hâmilî numaralı hudut direği ile numaralı hudut direği arasındaki bölgede faaliyette bulunan Türk - Sovyet Hudut (Rödemarkasyon) Yeniden İşaretleme (T. C. veya SSCB) Teknik Çalışma (Kontrol) Grubunun mensubudur. Adı geçen yukarıda zikredilmiş olan kısımda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında akdedilmiş olan hududun (Rödemarkasyonu) Yeniden İşaretleme Protokolüne ek bulunan geçiş esaslarına göre huduttan geçisine ve Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği topraklarında hudut hattından itibaren bir kilometrelik arazi şeridinde (rödemarkasyon) yeniden işaretleme çalışmaları yapılmasına müsaade olunur.

İşbu belge hâmiline, vazifelerinin başarıyla icrasında kolaylık gösterilmesi rica olunur.

Bu belge / / 196 tarihine kadar muteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti Bölgesi

Hudut Komiseri

/ / 196

(İmza, Mühür)

İşbu belgenin müddeti / / 196 tarihine kadar temdid edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Bölgesi

Hudut Komiseri

/ / 196

(İmza, Mühür)

SSCB Bölgesi

Hudut Komiseri

/ / 196

(İmza, Mühür)

SSCB Bölgesi

Hudut Komiseri

/ / 196

(İmza, Mühür)

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
28	74	9,44:45, 45,93:96	47	52	84
	75	103:104, 122,142:145		60	387,402:407, 407,415:416

I - Gerekçeli 702 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 74 ncü Birleşimine, 1150 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 60 ncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi İçişleri, Millî Savunma ve Dışişleri; Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Millî Savunma, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. 1/402